

Z Toronto	2
Denní kronika	3
MF Dnes	4
Obnova náboženství v Rusku	5
Jevtušenko o macdonaldizaci	6
A. Wagner z Ottawy	7
Slavia-Sparta 1:1	8

Second Class Mail Publications Registration Number 10 121

Zelené štítky

řekají, že noviny jsou zdarma pro vaše přátele.

Upozorněte je na naše noviny!

Cena \$ 1 -.

Od 1. dubna 1992 je předplatné 22 \$.

Nečtete zadarmo!

Modře natiskované štítky říkají, že není zaplacené předplatné.

Předplatte si naše noviny!

Do konce března je cena předplatného na jeden rok 18 \$.

No.6

(15.)

Vol. 2.

satellite

1-416

Thursday,

March 26,

1992

Published by ABE, P. O. Box 176, Station "E", Toronto, Ont., Canada; M6H 4E2; Tel.: 1-416-530-4222

400. výročí narození J. Á. Komenského

Labyrint světa a ráj srdce

to jest světlé vymalování, kterak v tom světě a věcech jeho všechněch nic není než matení a motání, kolotání a lopotování, mámení a šálba, bída a tesknost, a naposledy omrzení všeho a zoufání:

ale kdož v srdci svém sedě s jediným Pánem Bohem se uzavírá, ten sám k pravému a plnému mysli upokojení a radosti že přichází.

*Věřím i ja Bohu, že po přejití vichřic hněvu,
hříchů našich na hlavy naše uvedené, vláda
věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český!*

Kresba M. Gabánkové podle J. Owense a M. Švabinského

CONCERT

celebrating the 400th anniversary of the birth of
JAN ÁMOS KOMENSKÝ
(COMENIUS)

on Saturday, March 28, 1992 at 8:00 p.m. Victoria University,
Victoria College Building,
University of Toronto, 140 Charles Avenue W. Toronto
(South of Bloor St. W./East of Avenue Rd.)

Damoklov meč deportácie

V piatok 13. marca (zaujímavý dátum) t.j. sa na torontskom Nathan Phillips Sq. pred Novou radnicou konala demonštrácia za zrovnoprávnenie ľudí, ktorí síce žijú v Kanade, ale v podstate nemajú nijaký štatút, na ktorej sa zúčastnilo asi 350 ľudí (reportér Toronto Staru odhadol počet na 200, ja som ich počítal) — *Refugee claimant*. Čo to znamená? Jedného dňa sa odkiaľsi, z iných krajov vynorí v Kanade človek, rodina, resp. celé skupiny ľudí, ktorí radostne zvestujú tunajším úradom, že už teda prišli. Dotyční kompetentní úradníci sa ich celkom logicky spýtajú: "No a čo? Čo chcete?" Prišielci im oznámia, že sa im konečne podarilo uniknúť z domovských krajín a hodlajú zotrvať v Kanade, nakoľko ich doma prenasledovali za politické či náboženské presvedčenie. U mnohých negatívnu úlohu zohrala rasa. Nárokujú si teda štatút politického utečenca. Pracovníci imigračného úradu si s väčším alebo menším záujmom vypočujú často hororové historky (Irán, Kuba, Vietnam atď.). Potom im oznámia dátum najbližšieho pohovoru, pri ktorom budú skúmať viacerodnosť ich príbehov. Počas čakania môžu poberať sociálnu podporu, nesmú však pracovať a v podstate sú odkázaní sami na seba a žijú z príspevku (nájomné, strava, šatstvo atď.). Kanadská imigračná politika spočíva v nikde nepublikovanom, ale pochopiteľnom princípe, že nie človek si vyberá Kanadu, ale Kanada si vyberá ľudí podľa svojich potrieb. A nijaká krajina na svete si nemôže dovoliť stať sa zberným táborom pre ukrivdených z celého sveta. Bežná prisťahovalecká prax spočíva v tom, že záujemci o Kanadu požiadajú o trvalý pobyt v tejto krajine na kanadskom zastupiteľskom úrade, buď vo svojej vlastnej zemi, alebo kdekoľvek mimo územia Kanady. Príslušný úradník žiadosť preskúma, zváží a rozhodne. Kladne alebo záporne. Mnohí ľudia túto možnosť nemajú alebo o nej nevedia a prídu rovno sem. Až doposiaľ by to bolo približne v poriadku.

Čo však vôbec nie je v poriadku, je skutočnosť, že čas potrebný na vyriešenie jednotlivých prípadov sa nepočíta na mesiace, ale na roky. Mnohí ľudia čakajú na oznam, či môžu v Kanade zostať pár, často i viac rokov. Ak majú šťastie a uznajú ich nárok za oprávnený, až potom môžu požiadať o trvalý pobyt. To znamená ďalšie preverovanie, čiže čas. A medzitým vznikajú nové domovy, rodiny, rodia sa deti. Stále však pod Damoklovým mečom, že jedného dňa príde deportácia. Títo ľudia môžu síce pracovať, sú tu však rozličné obmedzenia. Nakoľko majú S.I.N. (Social Insurance Number), ktoré začína na deviatku, každý *kádrovák* vie, že je to dočasné číslo a do takéhoto *perspektívneho* zamestnanca sa neoplatí nič investovať. (Kvalifikačné kurzy atď.), čiže o poriadnu, normálnu prácu ťažko zavadiť. Takisto sa nekvifikujú na pôžičky, *leasing* či kreditné karty a mnoho iných vecí, ktoré spríjemňujú život držiteľovi normálneho S.I.N. Ľudia, ktorí požiadali o štatút politického utečenca pred 1. januárom 1989 patria do tzv. *refugee backlogu*, v ktorom bolo v tom čase cca 100 000 ľudí. Ministerstvo pre imigráciu usúdilo, že na vyriešenie takéhoto množstva prípadov potrebuje 21 mesiacov t.j. do konca septembra 1991 a vytvorilo nevedno koľko pracovných príležitostí pre sudcov s platmi až do 80 000 dolárov ročne. A ako sa môžeme dočítať v dennej tlači, mnohí z nich si to akosi nevážia. Termín vypršal a v backlogu je stále viac ako 50 % prípadov nielen nevyriešených, ale mnohé ešte vôbec neprišli na rad. Máme tu teda nový termín — koniec roka 1993.

A ako plynie čas vzniká nový backlog, lepšie povedané backlogy.

Tento časový posun sa bezprostredne dotýka najmä utečencov z bývalej komunistickej strednej a východnej Európy, keďže mnohých, ktorí o štatút požiadali povedzme dva roky pred politickými zmenami u nich doma, budú posudzovať podľa súčasného stavu, keď nikomu, vari s výnimkou Albánska priveľa perzekúcií nehrozí.

Nuž a o tomto bola spomínaná demonštrácia. Heslá ako: *Amnestia je lacnejšia ako backlog*. *Prezumpcia viny, kým sa dokáže nevina*. *Umožnite nám požiadať o trvalý pobyt* atď. Demonštranti vlastne navrhovali federálnej vláde (imigrácia je vo federálnej kompetencii), okrem doriešenia vlastných prípadov, spôsob, ako ušetriť peniaze daňových poplatníkov, ktoré by sa dali utrátiť hádam aj rozumnejším spôsobom ako na ohludnú imigračnú byrokratickú mašineriu, ktorá je ešte k tomu taká neuveriteľne líknavá. Nehovoriac už o tom, že prípadne povolenie požiadať o trvalý pobyt ešte neznamená prílev kriminálnikov, či iných podozrivých individuí, nakoľko pred nimi je ešte ďalší schvalovací proces.

Tento problém sa dosť úzko týka aj našej nepočetnej komunity. Týmto svojím príspevkom by som rád apeloval na všetkých rodákov či krajanov, ktorí už majú túto štrapačiu za sebou (väčšinou v západoeurópskych lágroch), aby prišli podporiť svojich kolegov, ktorí napriek zmenám v starej vlasti by naďalej radi žili v Kanade. Pretože neistota je mnohokrát horšia ako zlá istota.

Ďalšia demonštrácia prebehne v sobotu 4. apríla o 12:00 na poludnie pred torontskou Novou radnicou.

Ivan Znázik

satellite 1416

**CZECHOSLOVAK
BI-WEEKLY**
published by ABE
P.O. Box 176,
Station "E",
Toronto, Ont.,
M6H 4E2
Telefon

(pondělí-pátek: 14:00-17:00):

(416) 530-4222

Po předchozím zavolání můžete
na stejné číslo poslat fax.

Redakční rada:

Aleš Březina - redaktor;
Karel Foustka, Eva Mestíková,
dr. Petr Munk, Ivan Znášik
a všichni čtenáři.

Advertising rates:

1.25 CDN \$ per line/4 col.
(15.000 per inch)

Předplatné:

v Kanadě \$ 18, ostatní \$ 25-
Pozor: Šeky vypláťte na ABE!

000 — Churches

ČESKÉ A SLOVENSKÉ BOHOSLUŽBY V TORONTĚ

Československý baptistický sbor (Czechoslovak Baptist Church); 200 Annette St. Toronto, Ont., M6P 1P6. Shromáždění se koná v rodné řeči. Zpívá pěvecký sbor. Každý je srdečně vítán. Začátek nedělních bohoslužeb je v 10:00. Středeční biblická hodina v 19:30. Duchovní správce: **Rev. M. Šolc**, tel.: 767-2027 nebo 270-8808.

KITCHENER: Každou druhou neděli v měsíci v 17:00 - Benton Baptist Church

Moravští bratři (Moravian Brothers Church); Bohoslužby pouze anglicky - neděle v 11:00. (Kostel je na rohu ulic Oakwood a Glenora). Duchovní správce: **Rev. B. Castello**.

Rímsko-katolický kostel sv. Cyrila a Metoděje (R.C. Church of St. Cyril and Methodius); 115 Robinson Ave., Toronto, Ont., M6J 1M1. Bohoslužby: neděle v 9 hod. (anglicky) a v 11 hod. (slovensky) a v sobotu v 19 hod. Duch. správce: **Farář: V. Dančo S.J. a J. Javorík S.J.**, tel.: 363-2532.

Rímsko-katolický kostel sv. Václava (R.C. Church of St. Wenceslaus); 496 Gladstone Ave., Toronto, Ont., M6H 3H9. Bohoslužby: neděle v 10:30 a v sobotu večer. Duchovní správce: **Rev. Svatopluk Rus**, tel.: 532-5272.

Slovenský evangelický kostel augsburgského vyznání sv. Pavla (Slovak Evangelical Lutheran Church of St. Paul); 1424 Davenport Rd., Toronto, Ont., M6H 2H8. Tel.: 656-5250. **Rev. Ladislav Kozák**, Bohoslužby: neděle 9:30 (angl.) 10:45 (slovensky).

Slovenský řecko-katolický kostel sv. Marie (Slovak Greek Catholic Church of St. Mary); 257 Shaw St., Toronto, Ont., M6J 2W7. Duch. správce: **J. Papulay**, tel. 531-4836. Bohoslužby 9:00 angl. 10:30 slov.

Rímsko-katolické bohoslužby mimo Toronto

Burlington: Holy Sepulchre Cemetery - neděle 11 hodin

Kitchener: St. Mary's Church, 2. neděle v měsíci ve 14 hodin.

London: St. Joseph Hospital, 3. neděle v měsíci v 16 hodin. Duch. správce: **Rev. J. Šach**, St. Adalbert R.C. Mission, tel.: (416) 523-1932, 464 Plains Rd. W., Burlington, L7T 1H2.

Ottawa: Kostel sv. Leopolda Mandice (Lyndale a Hlinchey): 3. neděle v 9:00.

Dvanáct exilových mužů

Ve středu 18. března 1992 v 18:34 hodin východokanadského času vysílala rozhlasová stanice Praha v pořadu pro zahraniční, že byli odvoláni československý velvyslanec u Evropského parlamentu ve Štrasburku Čestmír Cisar a československý velvyslanec v Bulharsku Fr. Barbinek. Dále, že československá vláda požaduje odvolání Rudolfa Schustra v Kanadě. Tato zpráva se dala očekávat. Nikdo tím není překvapen, zřejmě ani sám Inženýr Rudolf Schuster. Překvapením by bylo, kdyby z nějakého důvodu k odvolání nedošlo. Po sportovním boji si soupeři podají ruce a rozejdou se. V kanadském hokeji na rozdíl třeba od britské kopané si hráči podávají ruce pouze po posledním zápase Stanley Cupu. V politice tato zvyklost vymizela. Bylo by však velice laciné, kdyby si ti, co v tomto politickém zápase vyhráli postavili stupně vítězů a nechali se dekorovat. Bylo by asi nedělníkemské jemně si pichnout do odcházejícího velvyslance.

Spíše se podívejme sami na sebe. Vzpomněl jsem si na vynikající americký film *Dvanáct rozhněvaných mužů*. Film, který na měnici se situací ukazuje morální postoj dvanácti porotců při posuzování vraždy. Na začátku byl pouze jeden proti odsouzení, a ten ani nebyl pevný ve svých zdůvodněních. Pouze chtěl, aby se o celé věci mluvilo. Na konci byli všichni proti odsouzení. Zvrat v celém jednání přišel nikoliv v okamžiku šest proti šesti, ale tehdy, kdy bylo jasné, že menšina získává pozici. A co kdyby někdo napsal podobné drama: *Dvanáct exilových mužů*. Ve hře by mohlo být dvanáct exulantů, kteří by diskutovali o vztahu k režimu, k bývalému režimu, k dnešku. Měli bychom tam lidi, kteří se zavázali, že budou i v zahraničí poslouchat komunistický režim. Mnozí z nich jsou dnes nejtvrďší antikomunisté a mají v Československu poměrně velký úspěch. Bylo by jistě zajímavé sledovat změny názorů a jeden z předpokladů demokracie je, že lidé mají právo na změnu názoru. Mají právo i na změnu postojů. K pravidlům hry patří, a to bylo právě ve filmu *Dvanáct rozhněvaných mužů*, že dotyčný vystoupí a řekne: "Změnil jsem svůj názor, své mínění, a netváří se jako že toto mínění měl odjakživa."

Nejsilnější stranou v Čechách a na Moravě je pravicová ODS. Když se zeptáte voličů, kdy změnil názor, dovíte se, že byli odjakživa doprava. Člověk se pak ptá, proč, když je u nás tak silné pravicové citění, se komunisté drželi u moci přes čtyřicet let.

V zajímavém článku *Kritze exilu* (Nový domov, 19.3. 1992) píše Zdeněk Otruba ...některé amatérské chyby, kterých se vláda dopouští například vysláním bývalých komunistů na velvyslanectví...

Zde se opět mchají všichni bývalí komunisté na velvyslanectvích. V jednom pytlí je tedy Rudolf Schuster s Rudolffem Slánským juniorem. Zatímco jeden udělal během posledních dvaceti let komunismu kariéru, druhý (nevím jestli byl komunistou anebo jestli se mu příslušnost ke straně přisuzuje jako dědičný hřích) se zúčastňoval procesů, kdy byli odsuzováni disidenti, aby se jich zastal. Ve stejném pytlí je i Rita Klimová, která se jako překladatelka zasloužila o pád komunistického režimu. Ve stejném pytlí by se zřejmě ocitl i Sacharov a Solženicyn. Zdeněk Otruba pokračuje: *Doma prostě nikdo neví, jak se věci ve svobodném světě fungují...* Odpovím slovy starého soudce z jiného filmu *Nortmberský proces*: "Oni to nechťejí vědět." A jestliže to bylo chybou, proč proti tomu nevystoupil Zdeněk Otruba na stránkách *Nového domova* dříve. Položme si otázku: Jak se to ale mohlo dovědět, když Inženýr Rudolf Schuster byl *Novým domovem* chválen a propagován? Stačí jen projít posledním ročníkem *Nového domova*. Nebýt tohoto přístupu, nemuselo by dojít k akci, které poškozují, jak píše Zdeněk Otruba, *pověst Československa venku. Nesmyslná demonstrace několika našich lidí před československým velvyslanectvím v Ottawě vloni je odstrašující příklad*. Jestliže se už tehdy vědělo, že jmenování inženýra Rudolfa Schustra je chybou, mělo se proti tomu něco udělat tenkrát, kdyby se polovina krajanů netvářila jako že to chyba není, nedošlo by zřejmě k demonstraci a neutrpělo by dobré československé jméno. Ostatně, kdo vlastně poškozují naše jméno v zahraničí je relativní. Otto Jelinek jako krasobruslař a ministr pro sport a tělovýchovu mu udělal velkou propagaci, rozhodně ne jako ministr pro vybírání daní.

Dostal jsem v těchto dnech výstřižek z časopisu *Respekt* o Rudolffu Schustrovi. Není zapotřebí ho uveřejňovat, protože Rudolf Schuster odchází, ale je zapotřebí zamyslet se sami nad sebou. Skutečností je, že lidé v Československu k nám nemají důvěru, ale jak by ji mohli mít, když jednou něco hodnotíme nekriticky pozitivně a v zápětí prohlásíme, že to byla chyba a nemáme nejmenší potřebu vysvětlit, proč jsme změnilli názor.

Aleš Březina

Ze severoamerický tisk

New York Times (22.3.92) V nedělní příloze č. 5 (*Travel*) je věnována celá strana Praze. Jsou zde i dvě fotografie letohrádku Belvedere a Nerudovy ulice s plánkem středu města. Je zde seznam hotelů, restaurací i jazzových klubů. Co cizince zřejmě odradí je cena za hotel pro dva lidi. Podle *New York Times* 150 \$. Mimo to je na první stránce přílohy *Book Review* článek: *Prague Then and When, but Never Now*. K článku se ještě vrátíme v příštím čísle.

Toronto Star 19.2.92 — Kanada je špatně připravena na konkurenci se silnou sjednocenou Evropou, říká se ve zprávě kanadské Royal Bank. Kanadský export do zemí Evropského společenství poklesl za posledních deset let o více než 4 %, protože kanadské firmy dávají přednost americkým trhům před soupeřením na světových trzích. Lvi podíl kanadského exportu do Evropy navíc tvoří suroviny a zpracovatelské materiály... Podle hlavního ekonoma Royal Bank Eda Neufelda, kanadské firmy ani neinvestují v Evropě. Kanadčané budou muset změnit způsob myšlení a připravit se na rostoucí evropskou konkurenci, říká Neufeld. Při rostoucí konkurenceschopnosti evropských firem bude totiž nezbytné, aby se zvýšila také kanadská schopnost obstat v konkurenci. Je jasné, že se budeme muset činit, abychom se vyrovnali konkurenci. "Kanada je aspoň deset možná dvacet let pozadu za Evropou, pokud jde o strukturální změny v průmyslu a o přeškolení pracovních sil..."

em

Kalendář

Každé úterý - 22:30
(opakování středa 3:30, 13:30, 18:30)
Hudba z českých hradů a zámků
TV-Vision □

Každé úterý - 21:30 a středu 18:00
Okno
TV-Cable 10. □

28. 3. - so
Oslavy Komenského
V 15:00 symposium
V 20:00 koncert
Victoria University Chapel □

29. 3. - ne
Koncert A. Kubálka a I. Ženatého
Hamilton □

30. 3. - po; 20:00
Klavírní koncert Borise Krajného
St. Lawrence Centre
rezervace 366-7723 □

3. 4. - pá; 20:00
Klavírní recitál P. Toperczera
Heliconian Club
35 Hazelton Ave. Yorkville, Toronto
□

3. 4. - pá; 20:00
4. a 5. 4. - so, ne; 16:00 a 20:00
Dívčí válka
Nové divadlo,
Divadlo sv. Vladimíra
620 Spadina Ave. □

4. 4. - so; 20:00
Nové divadlo
Poslední ze žhavých milenců
London □

4. 4. - so; 20:00
5. 4. - ne; 14:30
P. Toperczer
s North York Symphony Orchestra
Leah Posluns Theatre
4588 Bathurst St., Toronto □

23. 4. - čt; 19:30
Vzpomínka na mučedníky
Dámský odbor □

NOVÉ DIVADLO V TORONTĚ UVÁDÍ PSEUDOHISTORICKOU FRAŠKU

DÍVČÍ VÁLKA

3., 4., 5. DUBNA 1992
ST. VLADIMIR THEATRE,
620 SPADINA AVE.
INFORMACE A RESERVACE:
363-7686 (9-5)
463-3182 (večer)

Denní kronika

24. března

Praha-p-Předseda Václav Havel navštívil na pozvání Borise Jelcina Rusko. Během návštěvy se má setkat také s Michaiilem Gorbáčovem.

23. března

Bratislava-p-Slovenský parlament odmítl návrh Slovenské národní strany, aby se hlasovalo o přijetí zákona na vyhlášení samostatnosti Slovenska.

22. března

Praha-p-Československo přijalo nabídku Evropského společenství na urovnání sporu s Maďarskem ohledně vodního díla Gabčíkovo-Nagymaros. Mezinárodní komise má posoudit situaci z ekologického hlediska.

21. března

Praha-p-Československý státní dluh činí 9 miliard dolarů a v letošním roce se očekává 12 % inflace.

20. března

Praha-p-V Československu zahájila svoji činnost první kancelář hnutí Greenpeace, která chce spolupracovat s nezávislými ekologickými iniciativami.

19. března

Praha-p-O rozích se postaralo federální ministerstvo vnitra, jehož důstojníci v poutech odvedli pro podvody a nekalou soutěž šéfredaktora Rudého práva Zdeňka Porybného. Údajná škoda má být 24 milionů korun. Porybný byl po 24 hodinách propuštěn na půlmilionovou kauci.

18. března

Praha-p-Předseda Václav Havel rozhodl po doporučení federální vlády o odvolání Čestmíra Císáře a Františka Harbírky z funkcí československých velvyslanců u Rady Evropy a v Bulharsku. Stalo se tak na žádost krajanů a pravicových kruhů v ČSFR. Se zájmem se očekává, zda prezident naplní vládní doporučení k odvolání Rudolfa Schustera, velvyslance v Kanadě.

17. března

Praha-p-Podle českého ministra privatizace Tomáše Ježky bude v první vlně kupónové privatizace rozdělen majetek za více než 150 miliard korun. To znamená o deset miliard více, než se původně předpokládalo. Po prvotním váhání se do privatizace zapojilo osm a půl milionů občanů.

16. března

Praha-p-Předseda Václav Havel se setkal s představiteli liberální sociální unie. Tuto koalici tří levicových stran podporuje 8 % obyvatel. K hlavním tématům rozhovoru patřily červnové volby, otázky zemědělství a životního prostředí. Představitelé unie předložili prezidentovi své výhrady proti nedávno podepsané československo-německé smlouvě.

15. března

Praha-p-Václav Havel ke vstupu Alexandra Dubčeka do Slovenské soc. demokratické strany řekl: "Ukazuje se, že pan Dubček vůbec není pouhým symbolem pražského jara, nejšťastnějším žijícím Slovákem a uznávanou historickou postavou, která už nemá mnoho možností hrát nějakou roli v dnešním politickém světě." Dubčkovým vstupem do sociální demokracie však padla myšlenka na koalici této strany se stranou demokratické levice (bývalí komunisté).

14. března

Bratislava-p-Oslavy 53. výročí vyhlášení Slovenského štátu se začaly na bratislavském hřbitově u hrobu prezidenta Slovenského štátu Jozefa Tisa, kde se shromáždilo několik set lidí. K oslavám přijeli účastníci ze Žiaru nad Hronem, Nitry a Topolčan. Účastníci vzpomínky křičeli hesla *Nezapomenem, Beneš je vrah* a se slovenskými vlajkami se vypravili do Bratislavy. Okolo 17. hodiny se na náměstí SNP začala demonstrace. Na náměstí však bylo pouze několik málo tisíc lidí. Hlavním řečníkem byl poslanec FS Stanislav Panec. Jako vykládku za shromážděným zaznělo poděkování německému národu za pomoc Slovákům, která jim umožnila mít vlastní stát. Opakovaně zazněla výzva, aby Slovensko vyhlásilo svou samostatnost ještě v tomto roce.

13. března

Ostrava-míř-pen-Levicový filozof Ivan Sviták bude na severní Moravě kandidovat za koalici Levý blok. Jak uvedl předseda KSČM Jiří Svoboda, spolu s českými komunisty ji vytvoří hnutí Demokratické levice ČSFR a nezávislí kandidáti.

12. března

Píseň-míř-hč-Sedmi policistů z Písně je podezřelých z rozsáhlých nepravostí v přihlašování ojetých a z ciziny dovážených vozidel do policejní evidence. Vyšetřovací spis však hovoří o trestném činu úplatkářství jen jednoho z nich.

11. března

Praha-míř-zj-Poslanci Federálního shromáždění přijali již patnáctou novelu branného zákona (ten existuje už 43 let). V novém zákoně již nejsou ta ustanovení, podle kterých bylo vojákům v činné službě pozastaveno členství v politických stranách a hnutích.

Moravská vesnice Ženklaava vzorem

V záplavě zpráv z ČSFR, z nichž velké množství zahraniční Čechy a Slováci zrovna nepotěší, došla nám jedna, která přece jen slibuje lepší budoucnost demokratického Československa. Především symbolicky připomíná občanům ČSFR i nám, že při pronásledování pro viru a osobní přesvědčení jediným nekompromisním východiskem je ilegality a exil. Dále naznačuje, že národnostní třenice minulosti mají patřit minulosti a že spolupráce různých národností nejlépe řeší problémy, kterým musí čelit nové demokracie. Při tom všem velkou morální podporou při řešení stávajících problémů je ekumenické hnutí, spolupráce náboženských hnutí, která v posledních padesáti letech účinně pomáhala v zápasu s totalitními ideologiemi. A posléze i v demokraciích je důležité, aby se našli příkladní *muži činu*. A to nejen v čele vlád a parlamentů, ale i v místním prostředí — ve venkovských městech a vesnicích...

Tato zpráva došla z malé vesnice na Moravě: ze Ženklaavy u Kopřivnice na Kravařsku v okrese Nový Jičín. Tam se totiž v únoru před 300 lety narodil *muž činu*, Kristián David, povoláním tesař, který se stal *Moravským Mojžíšem*. Ten podnikl roku 1722 výzkumnou cestu z Moravy do Horní Lužice v Sasku na panství hraběte Zinzendorfa a pak tam vyvedl z Moravy *skryté símě* ilegálních stoupenců Jednoty bratrské (jak o nich psal J. A. Komenský), desítky svých krajanů. S nimi pak založil Herrnhut či Ochranov a obnovil Jednotu bratrskou. Náboženské nuti, které pak existovalo zejména v Anglii a Americe pod jménem Moravští bratři a Moravská církev. Její misionáři založili před 250 lety pensylvánské historické město Bethlehem a jiná místa v Ohlu a Severní Karolině, která se dosud hlásí k jejich tradici.

V Ženklaavě se loni našli v obecním zastupitelstvu *muži činu* v čele s podnikavým starostou Josefem Juroškou. Ten při každodenních starostech o to, jak postavit v demokracii malou, komunisty zpusťšenou vesnici na pevnější základy, začal uskutečňovat myšlenku, jež se přičinila o to, že se Ženklaava dostala do sdělovacích prostředků nejméně na dvou světových kontinentech. Ženklaavští občané připravili oslavu 300. výročí narození K. Davida na 15. a 16. února a pozvali na ni nejen Moravské bratry z celého světa, ale i občany dnešního Herrnhutu v Sasku a německé obce Uhingen, kde se po válce usadili odsunutí německí občané Ženklaavy. A na oslavy přijel s delegací jak starosta Herrnhutu, tak i starosta Uhingen s delegací svých spoluobčanů. List *Moravskoslezský den* referoval o oslavě pod titulkem *Co Kristián David netušil*. Zdůraznil především to, že si čeští obyvatelé Ženklaavy upřímně podávali ruce s bývalými německými občany své obce nebo jejich potomky, kteří Ženklaavské ujšřovali, že přicházejí jako přátelé, kteří si nechtějí žádné materiální nároky... že se jen chtějí podívat na svou starou vlast a rodliště svých otců a dědů. Starosta obce Uhingen Klaus Walter v projevu vysoce hodnotil skutečnost, že Ženklaava vzpomíná na své slavné rodáky bez ohledu na jejich národnost či náboženství.

K tomu je nutno připojit, že na programu oslavy byly nejen projevy, koncerty, některé z nich dokonce v katolickém chrámu *Navštívení Panny Marie*, ale i bohoslužby, katolické i protestantské. Zlatým hřebem programu byly přednášky doc. dr. Josefa Michla z Masarykovy univerzity v Brně a kazatele Jednoty bratrské v Holešově Ing. Plevy. Jeho výklad historie Moravských bratrů fascinoval celý sál a to nejen proto, že námět dobře ovládl, ale i tím, jak přednášel: přednášel totiž česky a přednesený výklad vždy shrnul jednak německy, jednak anglicky.

Pražská vláda vyslala na oslavu zástupce českého ministerstva kultury. Prezident Havel byl také pozván, ale omluvil se, údajně pro nemoc. Škoda. Průběh oslav přenášely Čs. televize i Čs. rozhlas a četné deníky vyslaly do Ženklaavy své reportéry.

Snad stojí za zmínku, že v Ženklaavě vystoupil Pěvecký sbor ze Štramberka, taneční skupina Zd. Havlové a komorní orchestr P.J. Vejvanovského z Nového Jičína a brněnský Gajdoši. Po dva dny byl na návsi jarmark, vyhrávaly dvě dechové kapely — obec se nemusí za nic stydět, jak poznamenal jeden žurnalista. To, co se představitelům Ženklaavy podařilo ve dvou dnech organizovat, nezažila snad nikdy ani tato kravařská vesnice, ani jiná vesnice celé ČSFR, napsal jiný reportér.

Je škoda, že na oslavy nepřišli a nepoučili se o možnostech historických tradic a dnešní turistiky zástupci jiných moravských vesnic a měst, odkud Moravští bratři odcházeli do Herrnhutu. Jsou jich desítky.

V historické literatuře Moravských bratrů jsou všechny jmenovány. Přijeli jen zástupci Fulneku a Suchdolu nad Odrou. Tam v těchto dnech pořádají oslavy 400. narození J. A. Komenského. V Suchdolu mezitím bádá v archívech Jednoty bratrské a Moravských bratrů Daniel Řičan. Podobně jako Josef Juroška ze Ženklaavy i Daniel Řičan (Čsl. armády 276, CS 742 01 Suchdol nad Odrou, Czechoslovakia) by uvítal jakoukoliv naši pomoc.

V. Nevlud-Duben, Washington D.C.

Ještě jeden pohled na podnikání

Svobodné slovo 17.2.92 — V rozhovoru o investiční politice ČSFR česko-americký ekonom P. J. Bjačko stručně shrnul poznatky ze své poradenské činnosti v ČSFR pod titulkem *Dříve než bude pozdě...* "Ještěže Československo chce vstoupit na světové kapitalistické trhy, musí se podle podmínek a zákonů těchto trhů také chovat a nejdříve si vytvořit odpovídající hospodářské, státní a politické instituce. Kapitálové trhy mají dnes striktní pravidla a tam, kde nejsou respektována se investoři netačí..." Dále se zmiňuje o korupci, která v zemi bují a na rozdíl od Západu se nazývá vrcholem společenského úspěchu. Bjačkovi se zdá, že demokracie existuje jen na papíře a jako příklad uvádí situaci ve financích. "Absurdní je, když ministr financí navrhne zákon, pak ho schvaluje, plní a nakonec jeho plnění kontroluje. To je obrovské porušení základních principů demokratické společnosti, to je prostě totalita v jiném kabátě..."

V závěru se Bjačko vrací k základním pravidlům kapitálových trhů, zejména k přístupu k informacím, na jejichž základě se rozhoduje, zda a kam investovat. K nim musí mít všichni stejný přístup. Zmiňuje se o tom, že v západních demokraciích musí kandidáti ještě před volbami deklarovat veškerý majetek, včetně zahraničních kont. aid., a neexistuje, aby třeba manželka ministra figurovala v investiční společnosti nebo aby veřejní činitelé vyvíjeli hospodářskou činnost. Přijetí zákona v této souvislosti bude podle Bjačka nutné ještě před volbami, pokud to dnešní představitelé státu myslí s demokracií vážně... em

005 — Institutions

Informační a imigrační středisko ČSK
740 Spadina Ave.,
Toronto, Ont., M5S 2J2
Tel.: (416) 925-2241

Masaryk Memorial Institute Inc.
450 Scarborough Golf Club Rd.,
Scarborough, Ont., M1G 1H1
Tel.: (416) 439-4354

Knihovna na Masaryktownu
Pondělí a pátek: 15:00-18:00
středa: 15:00-21:00,
sobota: 10:00-12:00.
Tel.: 431-9477

Masarykova doplňovací škola
Sobota: 13:00
Brockton High School
90 Croatia St., Toronto
Informace: L. Čarková: 536-5342

Scarborough: Cornell Jr. Public
School, 61 Holmfirth Terrace
Informace: Z. Žilová: 439-4354.

010 — Financial

**CZECHOSLOVAK
(TORONTO) CREDIT
UNION LIMITED**

Kampelička
740 Spadina Ave.,
Toronto, Ont., M5S 2J2,
Tel: (416) 925-0557

Vklady všeho druhu,
včetně RRSP
(důchodového zabezpečení).
Půjčky na zakoupení
domu a aut.
Elektronický převod výplaty
na vaše konto!
(Payroll Deposit Plan)
Výhodné úrokové sazby!
Mnohé služby
provádíme zdarma!
Přijďte nebo zavolejte
o informace Kampeličku!

Úřední hodiny:
Pondělí, čtvrtek, pátek:
10:00-19:00
Úterý, středa: 10:00-17:00
Sobota: 10:00-14:00

**Canada-
Czechoslovakia
Chamber
of Commerce**

**Kanadsko-
československá
obchodní komora**
Najdete nás na adrese
Exchange Tower
2 First Canadian Place
14th Floor
(P.O. Box 198)
Toronto, Ont.
M5X 1A6
Tel.: (416) 367-3432
Fax: (416) 3492

013 — Business

Firma IED vyvinula program pro DESK TOP PUBLISHING pro počítače kompatibilní s IBM-PC

vybavený 8 typy českého písma
v postscript formátu,
s českým word-processorem,
elektronickým slovníkem
českých slov a automatickým
dělením.

Tři typy klávesnice
(česká, slovenštiná, pseudo-česká).
Provádíme i sazbu v 12 jazycích.
J. Vicherek, 384 Driftwood
Ave. # 2, Downsview, Ont.,
M3N 2P5
Tel.: (416) 667-9272

Firma ABE

vyvinula
dvanáct nových typů
českého písma pro
mikropočítače Macintosh
(6x postskript) - Česká
klávesnice. Slovenština
přes přetlačovač (op-
tion). Volejte: 530-4222
nebo pište:

Aleš Březina,
ABE, P.O. Box 176,
Station: "E", Toronto,
M6H 4E2.

Čs. Atég,
Čs. Bookman,
Čs. Ženeva,
Čs. Helvetica,
Čs. Londýn,
Čs. New York,
Čs. Palatino,
Čs. Times, Čs. Zapf,
Čs. Bookman-Bold,
Čs. Ženeva-Bold.

ABE

Elektronická kompulerová
tiskařská sazba v 11 jazycích
na počkání.

Manuelní sazba
v češtině a slovenštině.
Pouze z perfektních strojopisů!
Tel.: (416) 530-4222
P. O. Box 176, Station "E"
Toronto, Ont., M6H 4E2

020 — Real Estates

HLEDÁTE DŮM?
NAJDEME VÁM DOMOV!
JOSEF F. VESELÝ
Real Estate and Insurance Ltd.
**REAL ESTATE *
INSURANCE * MORTGAGES**
Pojištění všeho druhu za
výhodné ceny!
20 Edgewood Ave.,
Toronto, Ont., M4L 3G7;

691-3107

Zastřelen ruský skořápkář

Skořápkář ruského původu byl zastřelen 5. března ve tři hodiny odpoledne v Karlově ulici v Praze. Krátce před tím zde došlo ke střetu tří Rusů a asi patnácti mladíků, které svědci identifikovali jako skinheady. Ti obstoupili ruské hráče zákonem zakázané hazardní hry a téměř ihned došlo ke rvačce. Během ní kdosi vytáhl zbraň a pětikrát vypálil. Jednoho z Rusů zasáhly střely do hlavy i dalších částí těla. Střelec uprchl.

Postižený muž byl po rychlém ošetření převezen v kritickém stavu na specializované chirurgické pracoviště. Avšak lékaři konstatovali smrt. Další účastník rvačky utrpěl dvě tržné rány na hlavě. V jeho případě postačilo ambulantní ošetření. Zranění by měl být i mezi skinheady, ale žádný z nich ošetření nevyhledal. Všichni tři Rusové patřili podle našich informací k dobře organizované skupině, která gangsterským způsobem kontroluje střed města. Mezi napadenými skořápkáři byli veteráni z Afghánistánu, pro jejichž agresivitu mělo před nimi respekt i domácí podsvětí. Skinheadi údajně hráli v samotném střetu malou roli. Většina z útočníků se za skinheady podle posledních informací jen vydávala. Mezi ně pravděpodobně patřil i střelec. Nelze vyloučit ani přítomnost tzv. čeplíkářů.

"Je to něco zcela nového, i když bylo možno v poslední době pozorovat zapojování skinů do kriminality v centru," řekl nám pražský policejní specialista na rizikové skupiny mládeže major Vladislav Plecháč.

Jan Rýdl - mfd 6.3.92

Ve hře Královská cesta

Praha (Ina, peo) Zadrženy třidvacetiletý muž, který je obviněn ze čtvrtetní vraždy ruského státního příslušníka v pražské Karlově ulici. Je dosud v péči lékařů. Po pondělním (9.3.) zásahu speciální jednotky, při které jej policisté třikrát postřelili, musel být operován a dosud nebyl schopen výslechu. Dopadený střelec byl již jednou obviněn z trestného činu ublížení na zdraví. V současné době je bez pracovního poměru, původně však spolupracoval s pražskou soukromou hlídací službou Oáza. Policie vytipovala vraha úkryt na základě několika svědeckých výpovědí a už od soboty (7.3.) okolí kontrolovala. Čtvrtetní střelbě (5.3.) v Karlově ulici předcházela roztržka mezi dvěma organizovanými skupinami obchodníků ruských suvenýrů, které soupeři o ovládnutí celé Královské cesty. Zastřelený Rus byl spolu s dalšími cizinci členem gangu, který chtěl z Karlovy ulice vytlačit místní čeplíkáře. Ti si podle našich informací najali jako ochranu několik zdatných mužů, mezi nimi i skinheady. Vrah však není příslušníkem tohoto hnutí.

mfd 11.3.92

Pohřeb bez incidentů

Bratr zastřeleného dává podnět ke stíhání policistů

Při sledování podezřelého ruského skořápkáře zastřelila policie v brněnském hotelu International Jaromíra Homu. Reakce na tento incident byla v Teplicích, kde zastřelený žil, bouřlivá.

Teplice (hv) — Pohřeb Jaromíra Homy, který byl 6. března zastřelen policistkou v Brně, proběhl bez incidentů. Před obřadem na teplickém hřbitově nám Jiří Kučera z cechu taxikářů řekl, že parte s textem *Byl zavražděn policejní jednotkou*, které bylo vylepeno hlavně na teplických vlnárnách, policie strhala.

Mezi taxikáři došlo před pohřbem k roztržce. Někteří prý navrhovali důraznější akce, mj. i blokádu teplických silnic. Jiní byli i proti účasti na pohřbu. Jaromír Homa totiž nebyl členem cechu ani taxikářem. Vlastnil firmu Tomhom, která provozovala šest taxiků. V osudný den jedním z nich vyjel do Brna na obchodní jednání.

Milan Huša, druhý muž zadržovaný při policejním přepadu pokoje v hotelu International, kategoricky popřel, že by J. Homa zahynul nešťastnou náhodou. Znovu událost popisoval jako brutální vpád osmi či devíti členů komanda. Čtyři policisté drželi prý Jaromíra Homu na posteli tak, že neměl šanci se bránit, pátý střelil. Bratr zabitého, Zdeněk Homa, v této souvislosti uvedl, že podává podnět k stíhání tiskové mluvčí Správy Jihočeského kraje Policie ČR za nepravdivé informování veřejnosti a na ředitele této správy, že bez předchozího ověření vydal souhlas k nasazení ozbrojené jednotky.

Brno (vin) — V případě akce zásahové jednotky Jihočeské policie v brněnském hotelu International dosud nebylo vzneseno obvinění proti konkrétní osobě. "Došlo by k tomu, kdyby se prokázalo protiprávní jednání příslušníků jednotky a objasnila se míra zavinění," řekl pplk. Arnošt Příkrý z Vojenské prokuratury v Brně, která vyšetřování dozoruje. Zatím se tedy stále vede trestní stíhání za ublížení na zdraví, obvyklé tehdy, když někdo zemře za nevyjasněných okolností. Okolností zásahu šetří také Inspekce českého ministerstva vnitra. Její zástupci odmítají podat informace před uzavřením případu.

mfd 13.3.92

Humor

"Náš stát by měl honem rozpustit armádu a co nejrychleji prodat zbraně."
"A proč ten spěch?"
"Abychom z toho taky něco měli, než nám všechny ty zbraně rozkradou."

"Ten můj muž je nepoučitelý. Představ si, že za totality v hospodě obhajoval vládní politiku a samozřejmě mu tam rozbili ústa," stěžuje si Věra Julínce. "A teď v hospodě nadával a stalo se mu to také," přikyvuje Julínka. "Ale vůbec ne. Právě naopak. Zase říkal, že je všechno fajn a vidíš, už má zase rozbitou hubu!"

Povídá jeden poslanec druhému: "Tak si představ, že budeme mít ministerstvo námořnictví."

"Ale vždyť nemáme moře?"

"No a co. Vždyť taky máme ministerstvo financí."

"Pane Klaus, půjčte mi slovo."

"Je mi líto, ale nemám u sebe ani korunu."

"A doma?"

"Děkuji, doma jsou všichni v pořádku."

Divi se pan Klaus: "Nevím, proč jsou lidé dnes tak nespokojení. Copak asi budou říkat za rok..."

mfd

Bata ČSFR na startu

Batova obuvnická organizace Bata Shoe Organization (BSO) je největším výrobcem a prodejcem obuvi na světě. V šedesáti pěti zemích zaměstnává více než 70 000 lidí vyrábějících 300 milionů párů obuvi ročně. V Československu založila BSO společný podnik se Svitem Zlín a s firmou Obchod obuvi Zlín Bata ČSFR. Ten bude výrobcem a prodejní organizací na domácím i zahraničním trhu.

Sedmdesát procent firmy Bata ČSFR bude vlastnit nizozemská filialka BSO International Footwear Investment B. V., 27,2 % Svít Zlín a 2,8 % akciová společnost Obchod obuvi Zlín. BSO se zavázala vložit do společného podniku deset milionů amerických dolarů a nemotné vklady, jako např. know-how, manažerské zkušenosti a podobně. Česká strana vkládá závod na výrobu obuvi v Dolním Němčí (kapacita milionů párů bot ročně) a třicet procent obuvi v rámci České republiky. Pan Bata navíc pro novou společnost zajistí zdroje pro další financování v budoucnosti — jde o sumu 500 milionů korun. Firmě BSO byla přiznána pětiletá opce na podíl českých podniků v Bata ČSFR — má právo tyto akcie koupit za sumu deseti milionů dolarů. Pokud firma svého práva nevyužije, budou akcie převedeny do Fondu národního majetku. Podle českého ministerstva průmyslu jde o nejrychlejší a neefektivnější způsob řešení privatizace ale spoň části bývalého Batova majetku.

Kontakty technických pracovníků našeho obuvnického průmyslu a techniky BSO probíhaly od roku 1988. V roce 1989 byla navázána oficiální jednání mezi tehdejšími vládními institucemi a vedením společnosti. Po změně politického klimatu na podzim 1989 přijíždí pan Bata osobně s požadavky na vrácení celého bývalého majetku jeho rodiny. Otázka navrácení byla s definitivní platností vyřešena na jaře loňského roku — majetek byl znárodněn na základě dekretu prezidenta Beneše v roce 1945, restituční nároky tedy nemohly být uplatněny.

V květnu 1991 byla uzavřena první neprecizovaná dohoda o spolupráci čs. obuvnického průmyslu s BSO a 11. října byla podepsána dohoda o kapitálových vkladech a vstupu společnosti na tuzemský trh obuvi.

Erich Handl-MF-Dnes 13. 3. 92

Prokurátorovo varování

Praha-Mezi prokurátory sílí podle generálního prokurátora ČR Ludvíka Brunnera obava, že může dojít k situaci, kdy budou prokurátoři nuceni postupovat nejen proti svému svědomí, ale proti platným zákonům. "Proti přesnému výkladu zákona je totiž stále častěji stavěn výklad zpolitizovaný, který se málo ohlíží na platné zákony v trestním řízení," uvádí se ve stanovisku generálního prokurátora ČR L. Brunnera. Odpovědnost těch, kteří před listopadem 1989 postihovali jednání tehdy kvalifikované jako protistátní, je podle generálního prokurátora morální a politická, pokud však nedošlo k úmyslnému porušování zákona, nemůže být trestně právní.

Jak uvádí L. Brunner, prokuratura se ocitá na rozcestí. "Buď budeme postupovat podle zákona a pak se musíme smířit s tím, že uvedená jednání jsou beztrestná, anebo přistoupíme k postihu a pak se musíme smířit s tím, že porušujeme nejen pozitivní právo, ale i lidská práva, neboť nebyt stíhán nezákonně je jedno ze základních lidských práv," konstatuje L. Brunner.

V současné době existuje podle generálního prokurátora ČR rozdíl v názorech na výklad zákonů mezi prokuraturou a politickými stranami. Rozdíl je dán tím, že zatímco prokuratura se snaží pouze přesně zákony vykládat a používat, politické strany do výkladu nutně dávají více své politické zájmy.

mfd13.3.92

Albánie: Zmatené volby

Tirana-bbc-st-Kombinace špatné organizace, strachu a byrokratické neschopnosti provázela nedělní druhé demokratické volby v Albánii. Některé volební místnosti se otevřely o dvě hodiny později než bylo stanoveno. Přesto tyto volby znamenají zajímavou změnu po pádu komunismu. Vůdce demokratického bloku lékař-kardiolog a rovněž bývalý komunista dr. Seli Beriša prohlásil, že nedělní volby jsou mezníkem v cestě od komunismu ke kapitalismu. Celkem jedenáct stran postavilo proti sobě 521 kandidátů. Podle vysílání rozhlasové stanice Tirana získala Berišova strana 60 % hlasů. Voleb se zúčastnilo 85 % voličů. Počet obyvatel je okolo dvou milionů. V Albánii je nyní okolo 80 % obyvatel bez zaměstnání. Pokud pracují, mají příjem okolo 12 \$ měsíčně. Ve frontách na chleba se čeká hodiny. Hotely jsou však poměrně slušně zásobené, protože jak číšník vysvětlil novinářům, Albánie dostává humanitární pomoc.

Tatarstán:**Referendum pro samostatnost**

Kazaň-bbc-ap-Vůdce nacionalistů Marat Muljukov v sobotu oznámil, že většina voličů ze čtyřmilionové republiky se vyslovila za plnou samostatnost a za oddělení od Ruska. Podle výsledků 61,4 % z 2 610 000 oprávněných voličů hlasovalo pro samostatnost. V Rusku jsou obavy, že po Tatarstánu budou následovat další republiky bývalého sovětského impéria. Tatarstán nyní bude žádat o přijetí do OSN. Ruská vláda prohlásila referendum za ilegální.

Argentina:**Velvyslanectví ve vzduchu**

Buenos Aires-ctv-st-Bomba na izraelském velvyslanectví způsobila smrt 28 lidí a zranila dalších 250 osob. Nálož, která byla umístěna v automobilu vážila 100 kg. K akci se přihlásila v Bejrútu skupina fundamentalistických islámských šitů. Čtyři muži a jedna žena byli v souvislosti s atentátem zatčeni.

Rusko: Jelcin ministrem obrany

Moskva-st-Ruský prezident Boris Jelcin vytvořil ruské ministerstvo obrany a sám se stal příslušným ministrem. Mezitím bylo oznámeno, že SNS potřebuje okamžitě pomoc 400 milionů dolarů.

Jugoslávie-Chorvatsko:**Zatím není klid**

Bělehrad-reuter-V místě, kde mají být umístěny jednotky OSN, tzv. modré barely, se stále bojuje. Obě strany se navzájem obviňují z porušování příměří, které vešlo v platnost 3. ledna letošního roku. Hlavními ohnisky konfliktů jsou města Osijek, Pakrac a Dubrovnik.

Náhorní Karabach:**OSN má řešit neřešitelné**

Stěpanakert-reuter-Delegace OSN vedená Cyrusem Vancem shledala, že mírové řešení v této oblasti bude velmi obtížné. Vance byl nejprve zaveden do městy, kde mu byli ukázáni mrtví z předchozích konfliktů. Zároveň hodinu před jeho příjezdem dopadlo na město pět raket. Příměří mezi Ázebahjdžanci a Armény, které bylo dojednáno za pomoci Íránu má trvat týden. Mezitím v Arménii byl vyhlášen stav ohrožení, protože země je bez přídele potravin v důsledku ázebahjdžánské blokády.

Ukrajina: Setkání ministrů SNS

Kyjev-reuter-V hlavním městě Ukrajiny se setkali na jednání ministrů SNS. Summit jednal o vojenských otázkách a o budoucnosti společnosti.

Bulharsko: Nostalgické vzpomínání

Sofie-st-Nezaměstnanost v Bulharsku dosahuje 400 000 a bývalí komunisté se snaží zdiskreditovat novou demokratickou vládu. Největší noviny jsou stále bývalé komunistické Duma, které mají náklad půl milionu výtisků. Zadlužení země šlo prudce nahoru a dosahuje 12 miliard dolarů.

NDR: Na ženské klinice v Erfurtu topili novorozence

Při jednom z porodů bylo zapotřebí použít vysoké křečle a dítěti zůstal veliký otlak na hlavě. Lékaři mu nedávali příliš velkou šanci na přežití, určili k usmrcení a zapsali, že se narodilo mrtvé. Ale přesto ještě žilo a bylo třeba ho po porodu ošetřit. Christine Hersmannová, která se tu tehdy zavíčkávala coby porodní asistentka, mu zavázala zbytek pupeční šňůry na břiše. Jako nově přichodí se zdráhala použít nečistý obvaz, ale byla poučena, že to pro takového novorozence stačí. Nesměla zapojit ani inkubátor, ani dítě obléknout. Pak ji kolegyně přinutily vyplnit štítek s nápisem *Mrtvě narozený*. Když váhala, protože dítě ještě žilo, pohybovalo nohama a křičelo, bylo jí řečeno: "Co chcete, to jsou jen reflexy." Christine tedy uvázala štítek na nožku dítěte, zavinula je ale do čisté pleny a položila je na desku, která ležela na topení. Kojenec přežil ještě pár dní, než zemřel na zápal plic.

Tento případ se udál počátkem 60. let a nebyl jediný, což přimělo Christine Hersmannovou opustit brzy tuto ženskou kliniku. Přesto zažila více podobných okamžiků, kdy byly předčasně narozené děti usmrcovány. Když se tyto děti dostaly za tzv. přepážku, byly tu udušeny nebo utopeny, protože byly slabé, aby zdvihly hlavičku.

V roce 1982 se Christine vrátila zpět na kliniku v Erfurtu. Když se dozvěděla, že tyto věci s novorozenci se stále ještě praktikují, odmítla znovu pracovat na oddělení předčasně narozených. Ale přesto byla po krátké době nucena se podílet na usmrcování dětí. Vypráví: "O víkendy jsme očekávali jeden obtížný předčasný porod a předem jsem dostala radu, ať si připravím kbelík vody." Když se plala proč, dostala se jí obvyklé odpovědi: "Jakmile dítě vytáhneš, rychle přestříhni pupeční šňůru. Než se poprvé nadechne, strč ho do vody." Ze svědomitosti napsala Christine řediteli kliniky Erichu Wagnerovi, že není schopna tyto úlohy plnit a nedonošence topit v připraveném kbelíku. Nazvala to dokonce vražděním.

Ve všech případech se jednalo o velice malé děti, které nevážily ani 1 kg. Stejně metody se používaly přinejmenším ještě v několika dalších oblastech NDR. Tvrdí to ostatně i neonatologové — lékaři, kteří se specializují na udržení nedonošenců při životě. "V bývalé NDR byly okresy, kde děti s váhou pod 1000 gramů zachraňovali, ale v jiných ne," říká dr. Ludwig Grauel, který vede oddělení péče o novorozence berlínské nemocnice Charité a léta sbírá údaje o kojenecké úmrtnosti v NDR.

Vzniká podezření, že za pomoci kbelíků s vodou byly vylepšovány statistiky NDR, neboť tyto utopení byli zapisováni jako potraty. Pak mohla NDR klidně soupeřit se Západem v nízké kojenecké úmrtnosti. "Bylo v tom politikum," tvrdí jeden lékař erfurtské kliniky, "prostě to byl jen další důkaz toho, že socialismus může překonat kapitalismus." Spolková republika totiž vykazovala přesně stejnou kojeneckou úmrtnost.

Politické motivy nebyly však v bývalé NDR jedinými pro zabíjení kojenců. Neonatologové vidí další důvody: pesimistické vyhlídky dalšího vývoje takových dětí. Ostatně i neonatolog ze západoněmeckého Tübingenu Helmuth Mentzel říká, že dítě, které váží méně než 800 gramů, bylo po léta považováno za neschopné přežít.

Zákonodárství NDR umožňovalo topit novorozence v kbelíku. Podle tehdy platných zákonů nebylo trestné vstrčit dítě pod 1000 gramů s tlukoucím srdcem a dýhající — do kbelíku, protože již právnický vzato nebylo pod vodou považováno za žijící. "Mrtvé dítě nemůžete usmrtit, říká ředitel kliniky Wagner. V roce 1982, když mu Christine Hersmannová napsala o nemorálních praktikách, vydal písemný příkaz nepoužívat už kbelíky. Zaměstnancům kliniky bylo sděleno, že právo na život nezávisí na porodní váze.

Na diskuse o kbelicích vody, které se odvíjely mezi erfurtskými lékaři, porodními asistentkami a sestrami, se pamatuje také dr. Heinz Daimbor, který tu tehdy pracoval a teď vede gynekologickou kliniku ve Freiburgu. Rozlišuje mezi dvěma druhy počínání: *vzdát se oživovacích pokusů a zcela kriminální činnosti*. Používat kbelíků s vodou radí jednoznačně do druhé kategorie. Neonatolog erfurtské kliniky dr. Wolfgang Buchenau se divil, že jeho oddělení nepřicházelo začátkem 80. let vůbec do styku s nedonošenci pod 1000 gramů. "Když nás navštívili kolegové ze Západu, říkali jsme jim, že takové děti se u nás nerodí."

Teprve v posledních letech byli neonatologové voláni na porodní sál, když přicházelo na svět velmi malé dítě — ale tady v Erfurtu se i to stávalo zřídka. Počty to dokládají. V prvních čtyřech týdnech letošního roku už dostal dr. Buchenau do svého oddělení šest novorozenců s porodní váhou pod 1000 gramů, více než například za celý rok 1985.

der Spiegel-mfđ-7.3.92 překl. lřt.

Rusko: Pravoslavná církev se vrací a nabírá sílu

"Když jsme před třemi lety školu zakládali, neměli jsme podstatné problémy. Až jsme tím byli trochu překvapeni — dostali jsme k dispozici jedno patro zdejší střední školy se zvláštním vchodem a potřebné zařízení. Skutečně potěšily byly s velkým počtem žáků, takže jsme většinu zájemců museli odmítnout. Ale škola se bude rozšiřovat, v Moskvě i v jiných městech se chystají další, takže časem se snad dostane na všechny zájemce."

Slova ředitele (po desíti letech obnoveného) pravoslavného klasického gymnázia v Kar-amzinově ulici na pokraji Moskvy, Alexeje Sysojeva. Našemu zpravodaji mladý, nijak vcelně vyhlížející ředitel ještě sdělil, že v tomto gymnázium se žáci věnují všem předmětům v rozsahu obvyklém na státních školách. Náboženství, případně řečtinu mají navíc. Ovšem třeba při výuce historie se pochopitelně chtějí přiblížit k pojetí církevních dějin. Školáci prvního pravoslavného klasického gymnázia vděčí za vznik svého ústavu nikoli až dnešním radikálním změnám, ale ještě době pomalé sovětské perestrojky za Gorbačova. Už tehdy začala církev získávat v Rusku sílu, kterou tam tradičně měla. Zatímco za Brežněva, nemluvě už o předcházejících letech, bylo pro mnoho lidí riskantní vůbec kostely navštěvovat, posledních pět let jsou mše plné. Mnoho lidí, kteří měli k církvi dosud laxní vztah, se i v pokročilém věku dávají pokřtít.

Vzestup církve v Rusku není dán jenom tím, že už nemusí žít v jisté poloilegalitě jako dříve. Mnoho lidí se k ní obrací vzhledem k těžkostem současné doby, k problémům souvisejícím s hospodářskou reformou. Kromě toho mají dnes věřící mnohem více možností kostely navštěvovat.

Zatímco ještě v roce 1989 bylo v Moskvě a blízkém okolí, tedy na území, kde žije tolik lidí jako v Čechách a na Moravě, jen 45 kostelů, nyní se konají bohoslužby již ve 140 kostelích a další se otevírají. Před tím v nich byly například sklady.

Úlohu církve uznala i ruská vláda tím, že od letošního roku byly vánoce poprvé slaveny jako státní svátek. Formulace je správná — vánoce letošního roku skutečně byly, protože dle juliánského kalendáře, který pravoslavná církev respektuje, připadají na začátek ledna.

Jiří Doubava — mfđ 2.3.92

035-Video

- * JVC
- * DENON
- * PIONEER
- * HITACHI
- * SANSUI
- * LUXMAN
- * Colour TV * HI-FI*
- * Půjčovna českých videokazet

A. J. BARTŮNĚK

144 Kennedy Rd. S.,
Brampton, Ont. L6W 3G4

(416) 453-8817

030 — Medical

Petr Munk
B.Sc.D.C.

Chiropraktik

1552 Bloor

St. W.

Toronto, Ont.

Ordinační

hodiny:

Pondělí-

pátek

10:00-19:00

Tel.:

533-0005

Odesílání zahraničních
léků, přesně a rychle

zařídí

OLGA OLEŠOVSKÁ

mag. farmacie

z Československa

MEDFOR

Services Ltd.

3101 Bloor St. W. # 204

Toronto, Ont., M8X 2W2

(416) 233-6046

080 — Books

**Česko-anglický slovník
idiomů**

a ustálených rčení obrazných,
metaforických a lidových

Cena slovníku je:
41.00 CND \$,
v USA 40.00 US \$
včetně poštovného.

Knihu obdržíte
obratem po zaslání
money order na adresu:

Břetislav Kroulík,
30 Teesdale Place Ap. 2006,
Scarborough, Ont.
Canada, M1L 1L2.

080-Books

LITERACY PRAGENSIS

1920 Ellesmere Rd., Suite 104, Box 350,
Scarborough, Ont., M1H 3G1.
Tel.: (416) 283-6279 (nejlépe po 20. hodině).
Fax: (416) 283-0019
vás zve

na 1. jarní setkání s knihami a hudbou
v restauraci na Masaryktownu
dne 12. dubna 1992

K výběru Vám nabídneme přes 600 titulů v
češtině a slovenštině, z toho polovina jsou nové
knihy došlé po Novém roce.

Bude i pěkný výběr dětských knih,
magnetofonových kazet a CD.

Ve spolupráci s Video El Canada
si můžete objednat video-kazety!

Knihy loňské a předloňské produkce a lehce
poškozené můžete koupit s 10 % až 50 % slevou.

Pozvali jsme kamarády muzikanty,
aby vám hráli pro zábavu a dobrou náladu.
Přijďte, určitě si vyberete knihu podle vlastního
přání.

Nenajdete-li, co hledáte, seženeme to pro vás,
pokud kniha bude k sehnání.

Těšíme se na shledanou s vámi a s vašimi
známými: 12. dubna v restauraci na
Masaryktownu.

Pro bližší informace volejte číslo (416) 283-6279
po 8. večer.

060-Travel

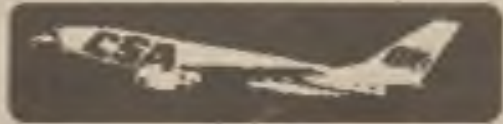

SLOVAKOTOUR INC.
INTERNATIONAL TRAVEL CENTRE

BEZ KONKURENCE
RYCHLE LEVNĚ LÉPE!!!
NEJLEPŠÍ CENY ZARUČENY

specializujeme se na letenky na poslední chvíli

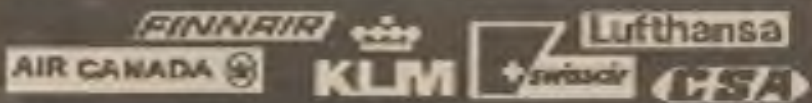
Novinka:
AIRBUS A 310-300
Nejlepší přímé spojení mezi
ČSFR a Kanadou

☐ skupinové zájezdy ☐ lázně ☐ hotely ☐ rezervace aut

Jedna z nejstarších, největších a nejlepších cestovních kanceláří,
specializující se na Československo...

Toronto:
644 Queen St. W., Toronto, Ont., M6J 1E4.
Tel.: (416) 947-9095; 368-1657; 368-7383.
Fax: (416) 867-8657
Vancouver:
Tel.: (604) 433-5112;
Fax: (604) 433-4102.

Jevtušenko varuje před macdonaldizací kultury

Zajímavý článek se objevil minulou středu v torontském Staru. Ruský básník Jevgenij Jevtušenko, který se dokázal v minulosti mnohokrát postavit proti totalitnímu režimu a který byl například odmítán i pražskými komunisty, varuje před nebezpečím, které hrozí kultuře tím, že se zkomercializuje. Jevtušenko říká:

Naše situace vypadá jako velká tragedie. Sovětský svaz byl Babylonskou věží, jejíž pád způsobil, že někteří lidé jsou zraněni, jiní rozmačkáni a mnoho ideálů je pohřbeno. Největší oběti jsou naše děti, které ponesou toto neblahé dědictví po předcích. Mám pro ně pouze útěchu, že nejkrásnější květy mohou vyrůst na ruinách diktatury.

Jako Rus si nemohu stěžovat, jestliže dostanu od cizího národa kůrku místo čerstvého chleba, protože my jsme si způsobili své problémy sami. Ale i jako egotistický Američan mohu být nespokojen a zároveň souhlasit s panem Nixonem, že pomoc, která je poskytována Spojenými státy je nedostatečná. Jestliže se ponoříme příliš pod hladinu, bude celý svět vrácen zpět. Věřím v podání ruky, které pomůže Rusku stát se součástí Evropy. Nemůže se tak stát bez Ukrajiny a pouze s ní se můžeme stát součástí stabilizované Evropy. Jak napsal již dávno Walt Whitman, Rusko a Amerika mají mnoho společného. Obě země mají velkou rozlohu a v obou národech je pionýrské úsilí. Rusko je zemí, která nabízí obrovskou možnost spolupráce, počínaje kosmickým výzkumem a konče zemědělstvím na Sibiři.

Jako básník však musím vyjádřit své obavy před komercializací kultury tak, jak to vyslovil kdysi mexický básník Octavio Paz: "Dnes je literatura a umění vystaveno novému nebezpečí, není to nějaká doktrína nebo ideologie strany, ale bezbarvosť umění bez duše, které je orientované pouze na zisk. Nebezpečí této devastace kultury již proniklo do Ruska a východní Evropy a zmizela ekonomická podpora kultury. Rekl bych, že jde o macdonaldizaci evropské kultury."

Jestliže pozlacené m (symbol Mac Donalda) nahradí barevnost kulturní duhy riskujeme psychopatičnost národní kultury. Proč bychom jezdili do Moskvy, Varšavy nebo Budapešti, když tam místo polské kachny dostaneme Big Maca nebo Kentucky Fried Chicken. Jak se potom budou moci narodit takoví režiséři jako Andrzej Wajda a István Szabo, když kdna v Budapešti a Varšavě budou promítat filmy o gangsterech?

Byl jsem proti filmům, které opěvovaly válku a bojoval jsem proti těmto vojnografům. Rusové mohou udělat v koprodukcích s Američany dobré filmy, ale mohou být také vtaženi do výroby prázdných komedií a špiónážních filmů, kdy se konspíruje nad Pasternakovým hrobem. Proč nezvolit barvu duhy místo pozlátka?

Bez této spolupráce, se umělci na Východě stanou ubohými sirotky, protože stát se musí napřed postarat o zdravotnictví, potom o výchovu a nakonec je kultura. V této nejisté době kdo může říci, že je optimista nebo pesimista. Jsem proti profesionálnímu optimismu i profesionálnímu pesimismu, obojí vede humanitu do propasti. Profesionální optimismus, pod kterým jsme trpěli více zde v Rusku než v Americe nás vede do propasti plné růžových mráček o sociální a politické spravedlnosti. Ale, když se potom tyto mráčky rozplynou, zbývá jen probrat se z kocoviny. Profesionální pesimistická proroctví nás postrkují do propasti nedůvěry v sebe. Je zapotřebí dostat se z propasti, je zapotřebí nabýt sebedůvěru, ale tentokrát bez iluzí.

abe

V podobném duchu se nese článek polského dramatika Janusze Glowackého v New York Times z 22. 3. 1992. Glowacki říká, že nastala pro herce a spisovatele skutečně zlá doba. Divadla jsou zavírána a i skutečně vynikající autoři nemohou najít nakladatele. Mohou sice psát bez cenzury, ale novým cenzorem je ekonomika.

085-Arts

Portréty na zakázku, olejomalby, kresby, akvarely.
Přijďte se podívat do ateliéru!

MARIA GABÁNKOVÁ

500 Gladstone Ave., Toronto, Ontario, M6H 3H9.

(416) 535-8063

Z Toronto

Asi osmdesát krunjanů se zúčastnilo letošních oslav narozenin T. G. Masaryka ve společenské místnosti kostela sv. Václava 8. března. Oslavy pořádá tradičně Masarykův ústav v Torontě. Řečníkem byl R. Círák. Oslavy se nijak podstatně nelišily od předchozích let a tak asi pro návštěvníky bylo důležitější vzájemné setkání než připravený program. Tuto situaci lze pochopit vzhledem k množství podniků, které se tento měsíc konaly.

Československý baptistický sbor oslavil půl století svého trvání. Oslavy trvaly prakticky celý týden. Dvakrát kázal profesor J. K. Zeman, jednou pak H. Mobley, J. Šolc a J. Novák. Kromě bohoslužeb byla zajímavá přednáška profesora Zemana o Janu Ámosu Komenském. V sobotu se pak konal slavnostní banket, na kterém vystoupila řada řečníků a panovníků. Během banketu vystoupili zpěváci a J. Hynek zavzpomínal na začátky sboru a kazatele Zajička, který stál u zrodu sboru před padesáti lety. Slavnostních nedělních bohoslužeb se zúčastnilo množství hostů a přátel sboru. Československý baptistický sbor vydal k tomuto výročí také zajímavou publikaci, která seznamuje s historií sboru i současností.

Ve čtvrtek 12. března se konalo v hotelu Chelsea Inn slavnostní představení nové letecké linky ČSA Bratislava-Praha-Montreal-Toronto. Na trati bude létat moderní Airbus A 310-300. Linka bude v provozu od 4. dubna 1992. Odlet z Bratislavy je v 8:00. Přilet do Prahy je o 50 minut později. Odlet z Prahy je 10:30. V Montrealu Airbus přistane 13:25. Po hodinové přestávce letadlo pokračuje do Toronta, kde má být v 15:40. Zpáteční let je z Toronta v 16:55, z Montrealu pak je odlet v 19:10. Přilet do Prahy je v neděli v 9 hodin ráno, do Bratislavy o dvě a tři čtvrtě hodiny později. Mimo to začne ještě od 4. května linka OK 610 (OK 611) Bratislava-Praha-Montreal-Chicago a zpět. Další informace o letu dostanete v kanceláři ČSA na telefonním čísle: (416) 363-3174. Jak nové letadlo vypadá se účastníci slavnosti dověděli nejen z prospektu, ale i z domu, který byl z pravé šlehačky. Během slavnosti došlo i k výměně strážní u ČSA. Novým šéfem torontské kanceláře se stal Antonín Jakubec. Jedna věc však opět udivila. Pro zahraniční účastníky se rozdávala informační brožurka *The Czech and Slovak Federal Republic*. Na deskách je mapa Evropy a pěkně šedivě vyznačena ČSFR. Potud je vše v pořádku. Z československých měst jsou tam dvě. Ano uhádli jste: Praha a Brno. Z mapy se rovněž dovíte, kde je francouzská Limoges, jenom ta Bratislava je brána jako předměstí Vídně.

Ve čtvrtek 19. března uspořádal Dámský odbor setkání čtyř mladých lidí, kteří byli nedávno v Československu. Bylo zajímavé sledovat jejich postřehy, které byly odlišné od toho, co psal Zdeněk Fišera v Edmontonském zpravodaji a co jsme přetiskli v lednovém čísle. Lenka, Maruška, Lin a Petr hodnotili Československo spíše pozitivně než negativně. Stěžovali si na drahé ubytování a kriticky se stavěli k tomu, jak se lidé v Československu oblékají (u lidí z Československa však můžeme velice často slyšet podobný názor o Kanadanech). Velice vtipně odpověděl Petr na kritiku, že v Československu jsou špinavé záchody, když vysvětlil, že alespoň tam jsou na každém rohu. Dodejme, že měl pravdu v Torontě jsou čtyři veřejná zařízení a tak se dají skutečně udržet čistá. Chvála zazněla na pražskou dopravu. Všichni by se chtěli do Československa vrátit, ale nechtěli by tam zřejmě žít natrvalo.

V neděli 22. března se konala na Masaryktownu výroční schůze klubu K-231. Předsedou se stal opět Jan Kůstka. Na schůzi bylo rozhodnuto, že pomník obětem komunismu na Masaryktownu bude opatřen deskou, která vysvětluje, proč zde byl pomník postaven.

Pomoc Bobu Krčilovi

O Bobu Krčilovi jsme již několikrát informovali. V minulých číslech jsme otiskli některé úryvky z jeho knížky *Sebrano v New Yorku*. Nyní jsme dostali tento dopis.

Bohumil Krčil je známá postava v okruhu československé emigrace. Jeho kulturní a politická činnost je oceňována nejenom v New Yorku, ale především v Československu, kam je velká část jeho aktivity zaměřena. Oblíb se těšil jeho almanach *Sebrano v New Yorku* a série referencí z amerického tisku *Vystříhano v New Yorku*. Ve svobodném Československu byla vydána jeho kniha *Česká fotografie v exilu* a zároveň uvedena stejnojmenná výstava fotografií.

V lednu 1989 byl jedním z organizátorů benefičního koncertu pro vězněného Ivana Jirouse. Výtěžek 2400 dolarů byl zaslán Jirousově rodině. V době ústupu komunismu Bob neúnavně pomáhal protikomunistickým silám, organizoval peněžní sbírky, psal petice, zprostředkovával kontakty a zintenzivnil dodávky knih, časopisů, katalogů a jiných tiskovin, které byly v Československu vzácností.

Veškerá jeho pomoc byla nejenom nezištná, ale také spotřebovala většinu jeho příjmu fotografa. On sám potřeboval velice málo k více než skromnému životu.

Nikdo není pánem svého osudu. Tato pravda se neočekávaně a krutě projevila v podobě rakoviny, která během několika dnů přivedla Boba na pokraj života. Podle lékařské zprávy chemoterapie zničila menší nádory v hlavě a zastavila růst nádorů v játrech a plicích. Bohužel tato léčba s sebou nese neblahé vedlejší účinky. Momentálně je Bob tak zesláblý, že nemůže sám chodit. Šest týdnů na nemocničním lůžku zapříčinilo hnusající proleženiny, kvůli kterým nemůže být propuštěn do domácího ošetřování. Jakmile se proleženiny zahojí, Bob bude převezen domů, kde se o něho bude starat jeho matka, která přijela z Československa.

Bob Krčil vydával mnoho energie a peněz na pomoc jiným lidem. Nyní, kdy je již třetí měsíc v nemocnici (St. Vincent), je řada na nás, abychom pomohli jemu. I když vše bude pokračovat příznivě pro jeho uzdravení, potrvá několik týdnů, než bude dostatečně silný k samostatné chůzi a několik měsíců, než se bude moci vrátit ke své práci. Do té doby je naprosto bez finančních prostředků, odkázaný na naši pomoc.

Zádám tímto každého, kdo je schopný finanční pomoci, aby pomohl Bohumilu Krčilovi v jeho kritické situaci.

Prosím pošlete finanční pomoc na adresu: Bohumil Krčil, 162 Allen Street, Apt. 17; New York, NY 10002. Tel.: domů (212) 460-8342; nemocnice: (212) 790-1209.

Pavel Pavlovský
Tel.: (718) 328-4551

Kdyby novin nebylo

Již potřetí letos došel na psa mráz a tak sedíme se ženou v jídelně a předěláváme rodinný rozpočet. Škrtneme již druhou položku. Beze slova obcházíme částky na "68 Publishers" a "předplatné" na exilové časopisy, položku na "dobročinnost a pomoc bližním" děláme, že nevidíme, ale bezohledně škrtneme v rubrice "sestra letenka" a "dovolená". Rozpočet na domácnost a potraviny již nechávám plně na manželce a čtu si v posledním Novém domově.

Dobry článek Zdeňka Otruby "Čeládka zpanstvělá" mně jenom dokazuje, jak je důležité, aby exilové noviny a časopisy stále ještě vycházely. "Jak rychle se naučili od bývalých struktur jejich zbohatlické móresy," píše autor, když se odstavec předtím pozastavil nad šedesáti novými auty BMW, které si pořídilo československé ministerstvo vnitra, což mu zároveň (autorovi) navodilo vzpomínku na pražskou babičku v řeznictví, počítající korunky na dlani, zda bude mít dost investic i na druhý párek.

Ve stejném čísle Nového Domova se jak megalomanské Gabčíkovo rozlévá na čtyřech ilustrovaných stránkách neméně bombastický projekt na pomoc československým univerzitám, organizovaný kanadskými celebritami a osobnostmi československého exilu sdruženými v tělesu (*Honorary Board, Advisory Council, Board of Directors, Executive Committee*), které čím bude větší, tím lépe se v něm mohou "delegovat úkoly", jež jsou nemalé. Představitelé fondu pro obnovu československých univerzit prosí české a slovenské emigranty, aby finančně přispěli na projekty, které mají rozpočet od 203 250 dolarů (projekt číslo 9) až po 1200 dolarů na nákup knih (projekt číslo 64). A jak již je dobrou exilovou tradicí, s otevřeným srdcem a "nadpolitickostí" se krajané nakonec zhostí i tohoto úkolu, jako mnoha jiných ještě v dobách totality. Osobní zájem prezidenta Václava Havla, který je čestným "patronem" tohoto projektu alespoň dává záruku, že těžce vybrané (i vydělané) dolary neskončí někde jinde ...

...jako těch 1200 odborných knih a učebnic, o kterých právě čtu v ottawském deníku *Citizen*, kde si v článku "Kam s hromadou knih" stěžuje kanadský inženýr chemie Jacob Klassen, jenž na žádost vedení sklárny v Čechách, kde učil angličtinu, sehnal dvanáct set knih a učebnic, které mu teď překážejí v bytě, protože vedení sklárny je už nechce.

Článeček, i když je až na osmé stránce, nám nedělá moc dobrou pověst. Ale, jak dále listuji novinami, nad předposlední stránkou by mělo srdce zaplesat srdce každého Čechoslováka. V článku *Challenger Sold to Czechs*, Československo podává pomocnou ruku hospodářsky těžce nemocné Kanadě tím, že nákupem letadel ekonomicky podpoří montrealskou firmu Bombardier, se kterou podepsali zástupci československého ministerstva vnitra smlouvu na koupi tří luxusních letadel pro prezidentskou flotilu a pro *other bigwigs* (papalaje) ve vládě. Výdaje v celkové výši cca šedesáti milionů dolarů částečně pokryje půjčka mezinárodního fondu kanadské *Federal Development Corporation*. Letadla *Challenger* mají nahradit již "nevyhovující" letouny sovětské výroby, které však i nadále budou muset sloužit (a nevyhovovat) normálním pasažérům Československých aerolinií.

Až na úplně poslední stránce *Citizenu* nacházím oznámení, že Kanada pomůže v začátcích znova se rodící Ukrajině půjčkou šedesáti milionů dolarů. Takže, kdo vlastně té chudé Ukrajině pomohl? Letadlo pro Václava Havla pomohlo podržet firmu *Bombardier*, která zaplatí kanadské vládě daně, jež půjdou na Ukrajinu. Nájemné za šedesát aut BMW posílá ministr Langoš Bavorákům, kteří je s radostí utratí v pražských restauracích, kam se nezaměstnaný český autodělník nebo letecký inženýr nedostane. A my zde se už nějak poskládáme (jako vždy) na fond pomoci československým univerzitám, na schůzování jeho 44 členů představenstva, na slavnostní setkání s představiteli tohoto představenstva s ministry federální vlády, na nějaký ten banket a inzeráty v *Novém domově* (nebo snad příště v *Satelitu*), na poštovné na těch 1200 knih a učebnic, na ...

...poskládal jsem pečlivě přečtené noviny a najednou vidím v *Toronto Staru*, že studenti z východní Evropy dosahují při testech lepších výsledků než v Ontariu. Podíval jsem se manželce přes rameno, jak je daleko s naším rodinným rozpočtem. Položce "pivo, víno, likéry" ubrala poslední nulu, pod "kino, video, divadlo" napsala "čistírna" a položku "dobročinnost" škrtnla úplně. Snad jenom dočasně.

Arnošt Wagner - únor 1992

060-Travel

NITRA
TRAVEL

SVETOVÝ FESTIVAL
SLOVENSKEJ MLÁDEŽE
NA SLOVENSKU

MARTIN,

12.-19. JÚLA 1992

SKUPINOVÉ LETY K
TEJTO PRÍLEŽITOSTI
BUDE ORGANIZOVAŤ

Quelle

ZASIELKOVÁ SLUŽBA
POTREBUJETE RADU
ALEBO INFORMÁCIE

Obratť sa s dôverou
na nás!

CESTOVANIE
DO CELÉHO SVETA
360-3800

Fax: (416) 360-8186

Telex: 05 986 391

662 Queen St. W.,

Toronto, Ont., Canada

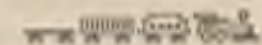
M6J 1E5

BLANKA MARTINCEK
MANAGER

KENNEDY
TRAVEL
BUREAU LTD.

424 Bloor St. W.,

Toronto, Ont., M5S 1X5

Prijímame rezervácie
na priame lety
Toronto-Praha-Bratislava

Výhodné ceny

Notářské služby

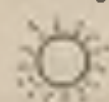
Dana Nohavica-Manager

Tel.: 921-8945

a 921-3721

065-Services

Překlady
tumočení
konzultace
jazyková výuka

Eva Mesticová

Tel./Fax: (416) 351-7947

065-Services

Business

STOP

Vám zajistí přepravu balíčků i komerčních zásilek do ČSFR za velice výhodné ceny, které jsou až o 60 % nižší než poštovné.

Neváhejte, zavolejte, přijďte! Naše sběrný:

Toronto:

1540 Bloor St. W.
Toronto, Ont., M6P 1W7

Upozornění:

Nyní je telefon i fax:
(416) 533-3230

London:

583 William St.
London, Ont., N6B 3E8
Tel.: (519) 434-9939
Fax: (519) 434-8182

070 — Restaurants-Deli's

U Pepa v bistrfe obslužíme bystře. Ceny úměrné, jídlo výborné!

Fully Licensed
Fajnšmekr
restaurant
československých
specialit

ZDENĚK & ZDENĚK & PETR

676 QUEEN ST. W.,
TORONTO, ONT.
Nechce se vám vařit?
Máte více lidí na
oběd nebo na večeři?
Volejte Pepo Bistro!
TEL.: 860-0514

Otevřeno denně
od 12:00 v poledne
do 12:00 o půlnoci.

PRAŽSKÉ
UZENÁŘSTVÍ

364-1787
638 QUEEN ST. W.
TORONTO, ONT. M6J 1E4
* Pražská šunka
* Pražské uzeniny
* Maso 1a. jakosti
* Denně čerstvá chutná jídla,
cukrářské výrobky a slané
rohlíky.

Kopaná
I. liga

19. kolo (22. 3. 92)
Prešov-Cheb 1:1
Sparta-Trnava 3:0
Olomouc-Budějovice 2:1
Ostrava-Vitkovice 1:0
Bohemians-Slovan 0:0
Dun. Streda-Slavja 2:2
Inter-Dukla 0:2
Bystrica-Hradec nehráno
(pro nezpůsobilý terén)

18. kolo (14. a 15. 3. 92)
Slavia-Sparta 1:1
Vítkovice-Olomouc 1:0
Cheb-Ostrava 3:0
Trnava-Prešov 1:3
Inter-Dun. Streda 5:2
Hradec-Bohemians 3:1
Budějovice-Bystrica 2:0
Dukla-Slovan 0:1

Tabulka

1. Slovan	19 41:9	35
2. Olomouc	19 44:11	31
3. Sparta	19 44:14	28
4. Ostrava	19 36:22	26
5. Slavia	19 41:17	25
6. Prešov	19 17:27	21
7. Inter	19 30:32	19
8. D. Streda	19 30:30	15
9. Bohemians	19 23:32	15
10. Dukla	19 19:27	14
11. Bystrica	18 19:28	14
12. Hradec	18 12:22	13
13.-14. Cheb	19 19:39	12
13.-14. Budějovice	19 19:39	12
15. Vítkovice	19 21:42	12
16. Trnava	19 10:40	10

Mezinárodní

Československo-Itálie 1:2 (0:1)

Olympijská kvalifikace v Trnavě. Vedoucí branku Italů vstřelil Melli v 8. minutě. Sedm minut po přestávce Kotůlek vlastní brankou po druhé překonal Juračku. Jedinou branku ČSFR vstřelil pět minut před koncem Nečas z penalty. 3500 diváků.

Poháry:

PMEZ:

Sparta stejně jako v Lisabonu
Sparta-Benfica 1:1 (1:1)

Ti, co v Torontě díky satelitu viděli obě utkání se shodnou v tom, že Sparta hraje v Lisabonu podstatně lépe než v Praze. Letná zaplněná fanoušky s československými a spartanskými vlajkami byla nakonec spokojená s jedním bodem, o který se postaral těsně před přestávkou Chovanec střelou z trestného kopu. To bylo v okamžiku, kdy na světelném ukazateli bylo 0:1. Vedoucí branku Portugalců vstřelil v 31. minutě Victor Pereira. Sparta tak nevyužila možnosti být v závěsu a má již na Barcelonu ztrátu tří bodů. V druhém utkání této skupiny vyhrála Barcelona nad Dynamem Kyjev 3:0. Ve skupině A pak Červená hvězda Bělehrad porazila v Sofii Panathinaikos 1:0 a Sampdoria Janov belgický Anderlecht 2:0.

Tabulky po 4. kole:

Skupina A

CZ Bělehrad	3 0 1	6:4	6
Sampdoria	2 1 1	6:3	5
Anderlecht	1 1 2	5:7	3
Panathinaikos	0 2 2	0:3	2

Skupina B

Barcelona	3 1 0	7:2	7
Sparta	1 2 1	6:6	4
Benfica	0 3 1	2:3	3
Kyjev	1 0 3	2:6	2

PVP

Monaco-Roma 1:0 (postupuje Monaco 2:1), Bruges-Athletico Madrid 2:1 (4:4, postupují Bruges, díky většímu počtu venku vstřelených branek), Tottenham-Rotterdam 0:0 (postupuje Feynord 1:0), Galatasaray-Brémy 0:0 (postupují Brémy 2:1).

UEFA

Real Madrid-Olomouc 1:0 (1:0)

S napětím se očekávalo vystoupení olomouckých fotbalistů v Madridu. I když

branka, kterou vstřelil Hugo Sanchez, byla nešťastná (olomoucký brankář chytil míč za brankovou čárou), nebyla rozhodující, protože Sigma musela nejméně jednu branku vstřelit, aby si vynutila prodloužení, což se nestalo a po právu je z dalších bojů vyřazena. Španěle měli v prvním poločase ještě několik příležitostí, které nevyužili. Celkovým skórem 2:1 postupuje do semifinále Real. Ostatní zápasy: Liverpool-Janov 1:2 (celkově 1:4), Ajax-Ghent 3:0 (celkově 3:0), Torino-BK Kodaň 1:0 (celkově 3:0).

Premiéry

V nově vzniklých zemích se hrají již fotbalové soutěže a můžeme vidět i první výsledky této změny: Liga se začala na Ukrajině, kde dominuje Dynamo Kyjev. V hledišti bylo sice jen 15 000 diváků, ale Ukrajinci dávají přednost této soutěži před bývalou sovětskou ligou, která sdružovala mužstva ze všech republik. Ve Slovinsku mají dokonce ligu s 20 mužstvy. Vlastní soutěž odstartovala i v Chorvatsku. Zářeb například porazil Šibenik 3:0 a hraje i třeba do nedávna Srby vojensky blokováný Dubrovnik. K těmto novátorům přibývá ještě Litva, Lotyšsko a Estonsko. Pozitivní výsledek této změny: v Evropě je přes tisíc nových ligových fotbalistů. Jugoslávská liga se hraje pouze ve východní části země a zde si také poradili po svém: soutěž doplnili týmy z nižších soutěží. Vše je tedy nové, až na jména jugoslávských klubů, která pocházejí z doby kultu osobnosti tatíčka Tita. Na čele je totiž Červená hvězda nebo li Rudá hvězda, které šlape na paty Partizan a na třetím místě je mimobělehradský Proletář. Jak je to s titogradskou Budoucností se nepodařilo zjistit. Neví se ani, jak je to s budoucností jmen těchto klubů. Proti neosocialistickému švindlování se vedení ligy chrání střelbou pokutových kopů po nerozhodném zápase.

Federální hokejová liga

V minulém čísle se objevila při informaci o FHL nepřesnost. Nejednalo se o semifinálová utkání play-off, ale o utkání prvního kola. Proto je nutné vysvětlit systém, jakým se v Československu hraje. Liga je rozdělena do dvou divizí: východní a západní. První dva týmy z každé divize postupují do druhého kola. V prvním kole se utkají třetí týmy s mužstvy, která skončila na 6. příčce. Podobně se utkají týmy, které se umístily na čtvrtém a pátém místě. V play-off (na rozdíl od NHL) hrají proti sobě mužstva z různých divizí. Vítězové těchto střetnutí pak nastoupí proti týmům, které se umístily na prvních dvou místech. Všechna utkání se hrají na tři vítězství. Poslední dva týmy, to jest Poprad a Brno hrají spolu o udržení. Poražený sestupuje, vítěz hraje o setrvání v lize s poraženým z druholigového duela Budějovice-Nitra. V případě nerozhodného výsledku se prodlužuje o deset minut, po kterých podobně jako na OH následují trestná střelení.

Výsledky:

O postup do FHL:

Nitra-Budějovice 4:6, 3:1, 2:3.

O udržení:

Poprad-Brno 6:3, 2:5, 6:4

1. kolo:

Jihlava-Slovan 6:0, 4:2, 2:1; celkově 3:0
Košice-Pardubice 3:2 4:3 (v prodloužení), 2:6, 1:2, 5:0; celkově 3:2.
Žilín-Sparta 2:1, 4:8, 1:4, 3:4; celkově 1:3.
Kladno-Olomouc 5:4, 2:1, 5:4; celkově 3:0
Postupují: Jihlava, Sparta, Kladno, Košice
Bez boje postupují: Plzeň, Litvínov, Trenčín, Vítkovice.

Čtvrtfinále

(Přesné skóre známe pouze z prvních dvou zápasů, známe však také celkové výsledky na zápasy).

Plzeň-Sparta na zápasy 3:2 (3:2 a 4:3)
Vítkovice-Jihlava na zápasy 3:2 (4:6 a 6:3)
Trenčín-Kladno 3:2 (10:4 a 10:3)
Litvínov-Košice 3:0. (7:1, 7:2)

V semifinále se utkají:

Trenčín-Litvínov

Plzeň-Vítkovice.

Pittsbursť v rozpacích,
chicagští bez nich

Nad NHL se slahují mraky. Blesk má udeřit 30. března v pravé poledne. Otom, jestli bude Stanley Cup se dnes hovoří víc než o tom, kdo v něm popřípadě bude hrát. Nejistá situace se občas odrazí i na výkonech hráčů. Podvědomě nedávají do hry vše. V úkon Pittsburghu v Torontě nepatřil k těm, s kterými oloni Tučňáci získali Stanley Cup. Nadějně pro Maple Leafs vypadal ukazatel skóre v sobotu; Minnesota prohrávala v Quebecu, ale Toronto nabízenou šanci nevyužilo a prohrálo 1:3. Po obou zápasech jsme zašli do šatny hostujících týmů a požádali jsme hráče, kteří byli na ledě o rozhovor.

Nejprve má slovo Jiří Hrdina: Rozhodně to bylo jedno z našich horších utkání. V poslední době jsme hráli celkem dobře. I tentokrát jsme v závěrečné třetině dotáhli na 3:4, ale při přesilovce jsme opěť inkasovali.

ABE: Jak se dá vysvětlit rozdíl mezi první třetinou, kdy Toronto bylo lepší než vy a zbytkem utkání, kdy jste měli jasnou převahu?

JH: Toronto začalo velmi aktivně, protože bojuje o účast ve Stanley Cupu a my jsme se v první třetině nechali zaskočit. Dostali jsme tři špatné góly, které pak rozhodly o výsledku utkání.

ABE: Jaké máte šance v play-off?

JH: V naší divizi jsou Rangers největšími favority a my nemáme, co ztratit. Osobně znám podobnou situaci z Calgary, kdy my jsme byli favority, ale vypadli jsme v prvním kole. Rangers ovšem pomůžou laké atmosféra v Madison Square Garden.

ABE: Které mužstvo udělalo na tebe největší dojem?

JH: Mlle mne překvapil Vancouver. V minulých letech se s námahou dostal do play-off, letos vede bezpečně Smythovu divizi.

ABE: Montreal v Adamsově divizi?

JH: Je to mužstvo s perfektní obranou na kterou spoléhají. Může to být důležitým faktorem v play-off.

ABE: A Norrisova divize?

JH: Torontu se podařilo udělat několik vynikajících tradů a je zde vidět vynikající práce Cliff Fletchera.

Po rozhovoru s Jiřím Hrdinou jsme požádali o zhodnocení Jaromíra Jágra.

JJ: Osobně se mi nehrálo špatně, ale cítil bych se lépe, kdybychom vyhráli.

ABE: Jedním ze sportů, které jsou nyní mezi asociací hráčů a majitelů klubů je otázka věku, kdy je hráč volný, to jest, kdy si může vybrat klub za který chce hrát. Hodně k tomu přispěl i případ Erica Lindroose. Co bys dělal ty v takovém případě, kdybys musel jít třeba do Quebecu?

JJ: V takovém případě se nedá nic dělat. To je jedním z důvodů, proč hráči chtějí jiný kontrakt než mají.

ABE: Pokud bude play-off, jaká je šance na postup do finále?

JJ: Na to se velice těžko odpovídá, protože Stanley Cup se hraje zcela jinak.

ABE: Jak se cítíš teď před závěrem sezóny?

JJ: Nejsem unaven, protože jsem měl deset zápasů zakázanou činnost.

ABE: Necítíš to jako křivdu?

JJ: Nemyslím si, že jsem měl dostat deset zápasů, ale maximálně tři. Tady má rozhodčí vždycky pravdu, jako je tomu všude na světě. Navíc týden před tím udělal totéž Mogilny a tak by nebylo spravedlivé, aby on dostal deset zápasů a já ne.

Františka Kučera jsme požádali, aby zhodnotil výkony obou ruských obránců na ledě Mironova a Kravčuka.

FK: Mnoho jsem se po Mironovi nedíval, ale zdál se mi trochu pomalejší. Kravčuk se mi líbil víc. Je to velký přínos pro Chicago, má dostatečně tvrdou střelu. Jedná se o přemýšlivého hráče. Má však problémy s fyzickou hrou.

A ještě jak František Kučera hodnotí tuto sezónu:

FK: Začátek sezóny nebyl nejlepší, ale pak jsem se dostal z farmy a začalo se mi dařit. Hrál jsem pořad nahoře s výjimkou pěti zápasů. Zvykám si na prostředí, už mi NHL nepřípadá cizí.

Rozmlouval Aleš Březina

Naši v NHL

Zápasy	Branky	Asistence	Bodů
Pivoňka (Was.)	74	22	56
Růžička (Bos.)	71	37	69
Jágr (Pit.)	63	30	65
Šťastný (N.J.)	63	23	60
Volek (N.Y.I.)	67	17	38
Bondra (Was.)	65	27	26
Reichel (Cgy.)	70	18	31
Holík (Hlf.)	69	20	22
Nedvěd (Van.)	70	15	20
Klůma (Edm.)	55	21	13
Beránek (Edm.)	54	11	15
Svoboda (Buf.)	64	5	21
Hrdina (Pit.)	52	3	12
Kučera (Chi.)	55	3	10
Musil (Cgy.)	72	4	8
Ciger (N.J.)	14	4	3
Kron (Van.)	31	2	2
Látal (Phi.)	10	1	2
Hosák (Phi.)	5	0	1
Praisler (Bos.)	3	0	0
Ručinský (Edm.-Que.)	2	0	0
Lanz (Chi.-L.A.)	1	0	0
Hašek (Chi.)	18	0	0

Dominik Hašek odchytal 894 minut, obdržel 42 branek, má průměr 2,82 branky na utkání, 88,8 % zásahů byl úspěšných. Uzávěrka: 17. března 1992.